

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง หลักเกณฑ์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน กรณีกิจการฟาร์มเลี้ยงไก่

องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีหนังสือเพื่อขอหารือการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องก่อนการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตกิจการฟาร์มเลี้ยงไก่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับเรื่องร้องเรียนว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากโรงเรือนเลี้ยงไก่ที่อยู่กลางชุมชนส่งกลิ่นเหม็นรบกวนคนในชุมชน

ในการนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข จนเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นได้ระงับไปแล้วและองค์การบริหารส่วนตำบลได้มอบหมายเจ้าหน้าที่ตรวจแนะนำต่อผู้ประกอบการโรงเลี้ยงไก่อดังกล่าว โดยผู้ประกอบการได้มีการดำเนินการป้องกัน เหตุรำคาญบ้างแล้ว แต่กรณีนี้เมื่อได้รับการประชุมคณะกรรมการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญจาก ฟาร์มเลี้ยงไก่ที่ประชุมได้มีมติให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องก่อนพิจารณาอนุญาตให้ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ต่อไป

แต่ด้วยข้อ ๔ ประเภทหรือขนาดของกิจการที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต ตามเอกสารแนบท้าย ๑ และข้อ ๕ วรรคท้าย มิให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ขออนุญาตตามข้อ ๔ ที่รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามเอกสารแนบท้ายประกาศ ๑ ประเภทหรือขนาดของกิจการที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต ๓. กิจการในข้อ ๓ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการตาม ๑. กิจการเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง (๑) การเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสัตว์ทุกชนิด เฉพาะการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร

และตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑

องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขข้างต้น แต่ด้วยมีประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญเป็นจำนวนมาก ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญจากฟาร์มเลี้ยงไก่เห็นว่าให้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง จึงมีประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะขอหารือ ดังนี้

๑. กิจการฟาร์มเลี้ยงไก่ เป็นกิจการที่สามารถจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องได้หรือไม่

๒. กิจการฟาร์มเลี้ยงไก่อดังกล่าว ได้รับอนุญาตให้เลี้ยงมาก่อนแล้ว แต่เมื่อไม่นานมานี้จึงมีชาวบ้านรวมกลุ่มกันร้องเรียนฟาร์มเลี้ยงไก่อดังกล่าว เมื่อได้มีการตั้งกรรมการฯ แก้ไขปัญหา จนเรื่องเหตุรำคาญ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๕๔๗๔ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ได้รับแล้วเมื่อใบอนุญาตหมดอายุลง ผู้ประกอบการได้ร้องขอที่จะลงเลี้ยงไก่ต่อไป เพื่อเป็นการป้องกันเหตุรำคาญที่อาจจะมีขึ้น ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีมติให้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องนี้ สามารถนำมาพิจารณาออกใบอนุญาตของผู้ประกอบการโรงเรือนเลี้ยงไก่ดังกล่าวได้หรือไม่ ในเมื่อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าวข้างต้น บังคับเฉพาะการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร และข้อ ๕ วรรคท้าย ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการ ก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดว่า “มิให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ขออนุญาตตามข้อ ๔ ที่รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ”

กรมอนามัยได้วิเคราะห์ประเด็นข้อหาหรือและข้อกฎหมายประกอบการพิจารณาให้ความเห็นดังนี้

๑. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๔^๒ ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการตราข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขด้านสุขลักษณะในประกอบกิจการ และกำหนดหลักเกณฑ์ในการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจในการออกประกาศกระทรวงกำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการหลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต

๒) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกิจการตามเอกสารแนบท้ายประกาศ ๑ กิจการประเภทที่ ๓ (๑) กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงซึ่งกำหนดไว้เฉพาะกิจการเลี้ยงสุกรเพียงกิจการเดียวเท่านั้น

๓) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือ

ข้อหาหรือ ๑ : กิจการฟาร์มเลี้ยงไก่ เป็นกิจการที่สามารถจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องได้หรือไม่

ข้อหาหรือ ๒ : การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องนี้ สามารถนำมาพิจารณาออกใบอนุญาตของผู้ประกอบการโรงเรือนเลี้ยงไก่ดังกล่าวได้หรือไม่ ในเมื่อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าวข้างต้น บังคับเฉพาะการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร และข้อ ๕ วรรคท้าย ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาต

^๒ มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการหลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง

จะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดว่า “มิให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ขออนุญาตตามข้อ ๔ ที่รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ”

ความเห็น : เมื่อได้วิเคราะห์บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอและการออกใบอนุญาต ประกอบกับมาตรา ๕๔ วรรคสอง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ อีกทั้ง เมื่อได้วิเคราะห์ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เรื่อง การควบคุมกิจการหรือการค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ มีความเห็นว่า การประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทการเลี้ยงไก่ ไม่ได้อยู่ภายใต้บังคับตามประกาศกระทรวงฯ ข้างต้น ดังนั้น ผู้ประกอบกิจการจึงไม่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการยื่นขอรับใบอนุญาตแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินการ หากองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ประกอบกิจการเลี้ยงไก่ปฏิบัติถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลก็สามารถออกใบอนุญาตได้

อย่างไรก็ตาม หากมีกรณีที่มีผู้ประกอบกิจการมายื่นขอรับใบอนุญาตรายใหม่ และเป็นประเภทกิจการที่อยู่ภายใต้บังคับตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ มีแนวทางการนำผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

๑. กรณีไม่มีความเห็นใด ๆ ของประชาชน ให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาโดยถือว่าได้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนประกอบการพิจารณาอนุญาตแล้ว

๒. กรณีมีความคิดเห็นของประชาชน หากจะมีการออกใบอนุญาตเจ้าพนักงานท้องถิ่นจำเป็นต้องนำความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตเป็นการเฉพาะให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติม โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓. กรณีมีความคิดเห็นทั้งเห็นด้วยและคัดค้าน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาการอนุญาตตามเหตุผลภายใต้ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ หากจะมีการออกใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นจำเป็นต้องนำความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตเป็นการเฉพาะให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติม โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔. กรณีมีผู้คัดค้าน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาการอนุญาตตามเหตุผลภายใต้ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ หากจะมีการออกใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นจำเป็นต้องนำความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตเป็นการเฉพาะให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติม โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ในกรณี...

ทั้งนี้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้พิจารณาออกใบอนุญาตตามข้อ ๓ และข้อ ๔ แล้ว ควรประกาศผลการพิจารณา พร้อมทั้งเหตุผลแห่งการพิจารณาอนุญาตให้ประชาชนทราบโดยมิชักช้า โดยปิดประกาศ ไว้ในที่เปิดเผย ดังนี้ (๑) ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบกิจการตั้งอยู่ และ (๒) ที่ตั้ง สถานประกอบกิจการ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เนื่องด้วย ปัจจุบันได้มีการออกอนุบัญญัติ ดังนี้ (๑) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๒) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (๔) กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้งและ การให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ (๕) กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น เพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและ คำนึงถึงสิทธิทางสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลควรปรับปรุงข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงฯ และประกาศกระทรวงฯ ข้างต้น และสามารถนำคำแนะนำของคณะกรรมการ สาธารณสุขมาประกอบการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้อีกด้วย

ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ ดังนี้ (๑) คู่มือการปฏิบัติตามประกาศกระทรวง สาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภท หรือขนาดของกิจการและหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาต จะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒) คู่มือแนวทางการควบคุมกิจการ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง) (๓) คู่มือแบบการยกร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (๔) ตัวอย่างร่าง ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยสามารถดาวน์โหลด ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข <http://laws.anamai.moph.go.th>

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

